

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **S. H.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2017, č. j. X, o nesouhlasu Krajského soudu v Českých Budějovicích s postoupením této věci usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 8. 6. 2018, č. j. 41 Ad 16/2017-50, vedené nyní u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 58 Ad 14/2018,

takto:

- I. Nesouhlas Krajského soudu v Českých Budějovicích s postoupením věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 Ad 16/2017 **není důvodný.**
- II. Soudem **místně příslušným** k projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 58 Ad 14/2018, je Krajský soud v Českých Budějovicích.

Odůvodnění:

[1] Usnesením ze dne 8. 6. 2018, č. j. 41 Ad 16/2017-50, postoupil Krajský soud v Brně Krajskému soudu v Českých Budějovicích jako soudu místně příslušnému žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2017, č. j. X. Krajský soud v Brně konstatoval, že žalobce má bydliště v Rakousku; s ohledem na tuto skutečnost je tedy příslušným k projednání jeho věci Krajský soud v Českých Budějovicích, a to dle § 89 odst. 2 písm. d) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

[2] Krajský soud v Českých Budějovicích, který postoupenou věc vede pod sp. zn. 58 Ad 14/2018, vyslovil s jejím postoupením dne 25. 7. 2018 nesouhlas. Předložil proto věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o místní příslušnosti ve smyslu ustanovení § 7 odst. 6 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2017, č. j. Nad 315/2017-49, dle něhož je zkoumání a posuzování místní příslušnosti ovládáno zásadou *perpetuatio fori*, která vyjadřuje, že místní příslušnost, jako podmínka řízení, se posuzuje podle okolností, které existují v den zahájení řízení, tj. v

den podání žaloby u soudu, a trvá až do skončení řízení. Zkoumání místní příslušnosti se však na rozdíl od příslušnosti věcné soustředí jen na počátek řízení. Není-li nedostatek místní příslušnosti odhalen, ať již soudem samotným či k námitce účastníka řízení, a není-li věc postoupena k vyřízení soudu místně příslušnému, je pro další řízení případný nedostatek místní příslušnosti již zhojen. Má se tedy za to, že rozhoduje soud místně příslušný, ačkoli tomu tak není. Tyto důsledky nastávají nepochybně v okamžiku, kdy místně nepřislušný soud již v době od podání žaloby učinil řadu úkonů a (jako tomu bylo v odkazované věci), případně také rozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě. V takovém případě dojde ke zhojení nedostatku místní příslušnosti soudu.

[4] Dle názoru předkládajícího soudu jde o takový případ i v nyní projednávané věci, neboť Krajský soud v Brně provedl ve věci již veškeré úkony potřebné k tomu, aby mohlo být ve věci meritorně rozhodnuto.

[5] Při posouzení věci vycházel Nejvyšší správní soud z usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. Nad 99/2018-75, dle něhož může krajský soud „z vlastní iniciativy zkoumat nedostatek místní příslušnosti jen do doby, než začne jednat ve věci samé, tj. do doby, než při ústním jednání vyzve účastníky k přednesům ve věci. Rozhoduje-li soud bez jednání, může místní příslušnost zkoumat do vydání rozhodnutí ve věci samé. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že místně nepřislušný krajský soud již učinil procesní úkony týkající se vedení řízení či vydal rozhodnutí procesního charakteru, ani doba, která mezitím uplynula od podání žaloby.“

[6] Rozšířený senát ve shora citovaném usnesení konstatoval, že s ohledem na skutečnost, že soudní řád správní neobsahuje vlastní úpravu zkoumání místní příslušnosti, je třeba v souladu s § 64 s. ř. s. přiměřeně použít § 105 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) i ve správním soudnictví. Ustanovení § 105 odst. 1 o. s. ř. je založeno na východisku, že soud může sám ze své iniciativy otázku místní příslušnosti zkoumat pouze před tím, než začne jednat o věci samé – typicky do prvního jednání, je-li nařízeno, a rozhoduje-li soud bez jednání, pak do vydání rozsudku. Rozhodný je tedy okamžik, kdy se soud začne zabývat věcí z materiálního hlediska, tedy kdy přistoupí k řešení merita věci. Ani v řízení před správními soudy tedy není vydání rozhodnutí procesního charakteru překážkou pro to, aby se soud z vlastní iniciativy otázkou místní příslušnosti nadále zabýval, nezačal-li jednat ve věci samé.

[7] Ze spisu vedeného Krajským soudem v Brně vyplynulo, že do vydání usnesení o postoupení věci ze dne 8. 6. 2018, č. j. 41 Ad 16/2017-50, učinil tento soud v řízení o žalobě celkem pět úkonů (usnesení ze dne 27. 10. 2018, č. j. 41 Ad 16/2017-26 – výzva k odstranění vad podání, poučení o obsazení soudu a možnosti podat námitku ze dne 27. 10. 2018, žádost o zapůjčení spisu adresovaná Okresnímu soudu v Břeclavi ze dne 27. 10. 2018, výzva žalované k vyjádření k podané žalobě a poučení o obsazení soudu ze dne 16. 1. 2018 a přípis žalobci ze dne 1. 3. 2018 obsahující vyjádření žalované). Poté, tedy ještě před započítáním meritorního projednávání žaloby, Krajský soud v Brně postoupil věc v záhlaví uvedeným usnesením Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Z pohledu právního názoru vysloveného rozšířeným senátem tohoto soudu (viz body [5] a [6] tohoto odůvodnění) takovému postupu nic nebránilo.

pokračování

[8] Podle § 89 odst. 2 písm. d) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, „[n]elze-li ve věcech důchodového pojištění určit příslušnost krajského soudu k řízení o žalobě proto, že navrhovatel nemá na území České republiky bydliště a ani se na tomto území nezdržuje, je k tomuto řízení příslušný Krajský soud v Českých Budějovicích, má-li navrhovatel bydliště na území Rakouské republiky“. V nyní projednávané věci má žalobce bydliště v Rakousku; Krajský soud v Brně tedy správně určil místní příslušnost Krajského soudu v Českých Budějovicích pro projednání a rozhodnutí této věci.

[9] S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že nesouhlas Krajského soudu v Českých Budějovicích s postoupením věci není důvodný a určil, že soudem místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Krajský soud v Českých Budějovicích.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. ledna 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu